

[2] Музикін М. І., Нестеренко Г. І., Герасюта К. А. Інтегровані системи моніторингу та управління рухом автомобільного транспорту. *Інтелектуальні транспортні технології: тези доповідей 3-ьої Міжнародної науково-технічної конференції*. Харків : УкрДУЗТ, 2022. С.47-49.

УДК 656.1

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МІЖНАРОДНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

WAYS OF IMPROVING THE EFFICIENCY OF INTERNATIONAL TRANSPORTATION UNDER MODERN CONDITIONS

М. І. Музикін¹, канд. техн. наук, В. Ю. Петренко²

¹*Український державний університет науки і технологій (м. Дніпро)*

²*Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро)*

М. I. Muzykin¹, PhD (Tech.), V. Yu. Petrenko²

¹*Ukrainian State University of Science and Technology (Dnipro)*

²*University of Customs and Finance (Dnipro)*

Розвиток економіки України в роки війни значною мірою залежить від здатності її підприємств створювати конкурентоспроможну продукцію на світовому ринку. Важливою запорукою успіху перевезення внутрішніх вантажів є зниження логістичних витрат, що вимагає координації дій вантажовідправників, перевізників та інших учасників транспортного процесу по всьому логістичному ланцюгу.

Війна, розв'язана Російською Федерацією, не лише завадила реалізації намічених управлінських рішень та вирішенню проблем в сфері логістики та транспортної інфраструктури, але й призвела до появи нових. Слід зазначити, що транспортна інфраструктура в умовах війни виконує багато надзвичайно важливих військових, соціальних, гуманітарних та економічних завдань. Виконання цих завдань передбачає доставку військової техніки та іншої допомоги на передову, евакуацію та переміщення населення з небезпечних районів, організацію та обслуговування комерційного вантажного транспорту, гуманітарну допомогу тощо. В післявоєнний період саме відбудова транспортної інфраструктури та забезпечення безпечних і надійних умов для функціонування її елементів прискорить процес відновлення країни та відбудову економіки територій, які зазнали руйнівних наслідків військової агресії РФ.

Найбільше в транспортній інфраструктурі постраждали Київська, Чернігівська, Сумська, Харківська, Одеська, Донецька та Луганська області. Слід зазначити, що у разі бойових дій неможливо оцінити масштаби руйнування всієї транспортної інфраструктури, особливо на сході та півдні України, де сьогодні ведуться активні бойові дії. Наслідком

порушення транспортної інфраструктури всіх типів є порушення логістичних систем [1].

Україна має значний потенціал для розвитку внутрішніх водних шляхів і внутрішнього водного транспорту, але в останні роки він був значно недовикористаний, що призвело до поступового погіршення показників галузі вантажних і пасажирських перевезень внутрішніми водними шляхами. Виявляється, в умовах війни у 2022 році показники роботи портів на Дунаї суттєво покращилися, щоб можна було забезпечити перевезення вантажів після блокади кількох українських портів. На прикладі аналізу стану та ефективності діяльності ДП «Ізмаїльський морський торговельний порт» показано можливість покращення показників його діяльності. Існує доцільність та ефективність використання фідерного контейнерного транспорту на південно-східному маршруті «Ізмаїльський морський торговельний порт» - порт Констанца [2].

З початком військової агресії Москви проти України всі морські порти на Азовському та Чорному морях заблоковані. У той же час на залізничній мережі, що прямує в бік порту, залишилися понад 6 тис. вагонів із зерном. Деякі з цих вагонів вдалося розвантажити в доках гавані, а деякі застрягли на станціях. Надалі застрягли вагони направляли на виїзд через західний прикордонний пункт або розвантажували на внутрішніх елеваторах в Україні. Країни-члени ЄС досягли згоди щодо диверсифікації експортних маршрутів України. Суть цих угод полягає в тому, щоб поєднати максимальні можливості залізничного, річкового та автомобільного транспорту для експорту зерна.

Контрейлерні перевезення – комбіновані залізнично-автомобільні перевезення причепів, напівпричепів, трейлерів або знімних кузовів на залізничній платформі. В Європі таку технологію називають «шосе, що біжить», тобто перевезення автомобіля на залізничній платформі з пониженою підлогою. Перевагами контрейлерних перевезень виступають менша, у порівнянні з іншими видами транспорту, вартість перевезень; фіксований графік перевезення, незначний транзитний час; безпека перевезення, збереження вантажів на шляху транспортування; прискорені митні та прикордонні процедури оформлення документів; зменшення негативного впливу на оточуюче середовище.

Недоліком контрейлерного перевезення є необхідність перевозити як сам автомобіль (зменшується використання вантажопідйомності вагону), так і водія, для якого необхідно створити комфортні умови.

Ефективність автотранспортної логістики суттєво знижується через необхідність об'їзду небезпечних ділянок і використання альтернативних доріг, непридатних для руху великогабаритних вантажівок. У цьому випадку маршрут ланцюга стає довшим.

[1] Shults S. L., Lutskiv O. M. Problems of functioning of transport infrastructure and logistics of Ukraine in wartime conditions. *Regional economy*. 2022. No. 2(104). P. 85–93.

[2] River logistics amid war and post-war recovery in Ukraine: current situation and prospects. / L. Horoshkova та ін. *University economic bulletin*. 2023. № 56. С. 113–125.

УДК 656.1

**ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТА
АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ**

**ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF RAIL AND ROAD
TRANSPORT IN THE CONDITIONS OF MARTIAL STATE**

М. І. Музикін¹, канд. техн. наук, В. С. Телуєва²

¹*Український державний університет науки і технологій (м. Дніпро)*

²*Університет митної справи та фінансів (м. Дніпро)*

М. I. Muzykin¹, PhD (Tech.), V. S. Teluieva²

¹*Ukrainian State University of Science and Technology (Dnipro)*

²*University of Customs and Finance (Dnipro)*

Залізничний транспорт поєднує в собі інфраструктурну складову, що включає залізничні колії, станції, перегони, тунелі, мости та інші елементи, і технічну складову - залізничні локомотиви, вагони та інші залізничні транспортні засоби. Інфраструктурна складова забезпечує безпеку та ефективність перевезення вантажів та пасажирів, а технічна складова забезпечує сам транспортний процес.

Загалом залізничний транспорт характеризується великою ефективністю, тобто дає можливість перевозити великі кількості вантажів та пасажирів на великі відстані, а також має низьку собівартість в порівнянні з іншими видами транспорту, такими як повітряний транспорт або автотранспорт. Під час воєнних дій перевезення великої кількості вантажу з економією матеріальних ресурсів дуже важливе, оскільки постачання продовольства та воєнного оснащення, перевезення пасажирів збільшується у декілька разів, а економіка країни зазнає великого навантаження.

Зі сторони безпечності перевезень, залізничні перевезення значно безпечніші, особливо порівняно з автотранспортом [1]. Але, якщо подивитися з іншого боку, то той факт, що залізничний транспорт обмежується мережею залізниць і не має можливості маневрувати, обмежує «гнучкість» транспорту, наприклад: вантажівки можуть доставляти вантажі до більш віддалених місць, куди залізничний транспорт не може дістатися. В умовах воєнного стану така конкретність маршруту, навпаки робить залізничні шляхи більш уразливими.

Одна з переваг перевезення залізницею полягає в тому, що погодні